Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1, Praha 1 / tel.: 210 310 591
e-mail:cvvm@soc.cas.cz

Tisková zpráva

Názory české veřejnosti na vybraná opatření ve školství – srpen 2025

- Nejvíce je podporováno opatření, týkající se předškolního vzdělávání, kdy 84 % občanů podporuje povinný poslední rok předškolní docházky, téměř tři čtvrtiny (72 %) české veřejnosti jsou pro garantované místo v mateřské škole pro děti, starší dvou let, na třetím místě jsou se srovnatelným podílem přibližně dvou třetin souhlasných odpovědí jednotné přijímací zkoušky na maturitní obory (66 %) a bezplatné vzdělávání dětí od dvou let věku (64 %).
- Česká veřejnost nejčastěji vyjadřuje nesouhlas s tím, aby se v běžných třídách vzdělávaly děti s nějakým typem zdravotního handicapu. Téměř čtyři pětiny (72 %) občanů nesouhlasí s inkluzí dětí s mentálním postižením, polovina (42 %) pak s inkluzí dětí se zrakovým či sluchovým postižením a více než pětina (21 %) české společnosti je proti vzdělávání dětí s tělesným zdravotním postižením v běžných třídách.
- Nejméně populárním opatřením je navrhované prodloužení povinné školní docházky na 10 let (tj. zrušení deváté třídy na základní škole a zavedení povinného dvouletého studia na střední škole). Podpořila by ho necelá třetina (31 %), naopak proti je 59 % veřejnosti.
- Všechny dotazované typy škol by byly nadpoloviční většinou české veřejnosti přijímány pozitivně, nejvyšší podporu mají speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením (87 % souhlasí), na druhém místě jsou základní školy s rozšířenou výukou (87 % s menším podílem rozhodných souhlasů).
- Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v této tiskové zprávě.

Zpracovala:
Monika Kyselá
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Tel.: +420 210 310 589; e-mail: monika.kysela@soc.cas.cz

V rámci pravidelného šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, uskutečněného v druhé polovině srpna 2025, jsme se vybraných občanů dotazovali na jejich názor týkající se inkluzivního vzdělávání. Zjišťovali jsme názory českých občanů na společné vzdělávání dětí s různými atributy v běžných třídách, dále jsme se ptali, jak se lidé staví k vytváření různých typů škol od víceletých gymnázií přes základní školy s rozšířenou výukou, praktické školy pro děti s lehkým mentálním postižením až po speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením. Jako třetí otázku v této zprávě představujeme postoje k celkem devíti opatřením, týkajících se různých oblastí českého školství.

Co se týče názorů na inkluzi dětí z některých specifických skupin, česká veřejnost nejčastěji souhlasí s tím, že by se v běžných třídách měly vzdělávat děti z chudých rodin (96 % pro, 3 % proti) a děti z bohatých rodin (93 % pro, 5 % proti).
Naopak nejméně občanů si myslí, že by se v běžných třídách měly společně vzdělávat děti se

zdravotními handicapy. To se týká nejvýrazněji dětí s mentálním postižením, kdy s jejich zařazením do běžných školních tříd souhlasila jen necelá čtvrtina (23 %) a téměř čtyři čtvrtiny (72 %) naopak nesouhlasily. U ostatních položek převládá souhlas nad nesouhlasem: K otázce společného vzdělávání dětí se zrakovým či sluchovým postižením se souhlasně vyjádřila nadpoloviční většina (53 %) dotázaných (nesouhlas vyjádřilo 42 %). Pro společné vzdělávání mimořádně nadaných dětí se pozitivně vyjádřilo 70 % dotázaných a necelá třetina (27 %) naopak nesouhlasí, aby byly do běžných tříd začleňovány i děti s mimořádným nadáním. Srovnatelné podíly souhlasných odpovědí vidíme u společného vzdělávání dětí s tělesným zdravotním postižením, dětí cizí státní příslušnosti, i romských dětí, kdy více než tři čtvrtiny Čechů souhlasí se společným vzděláváním dětí s těmito atributy v běžných třídách.

Graf 1. Mají se v běžných třídách vzdělávat…?

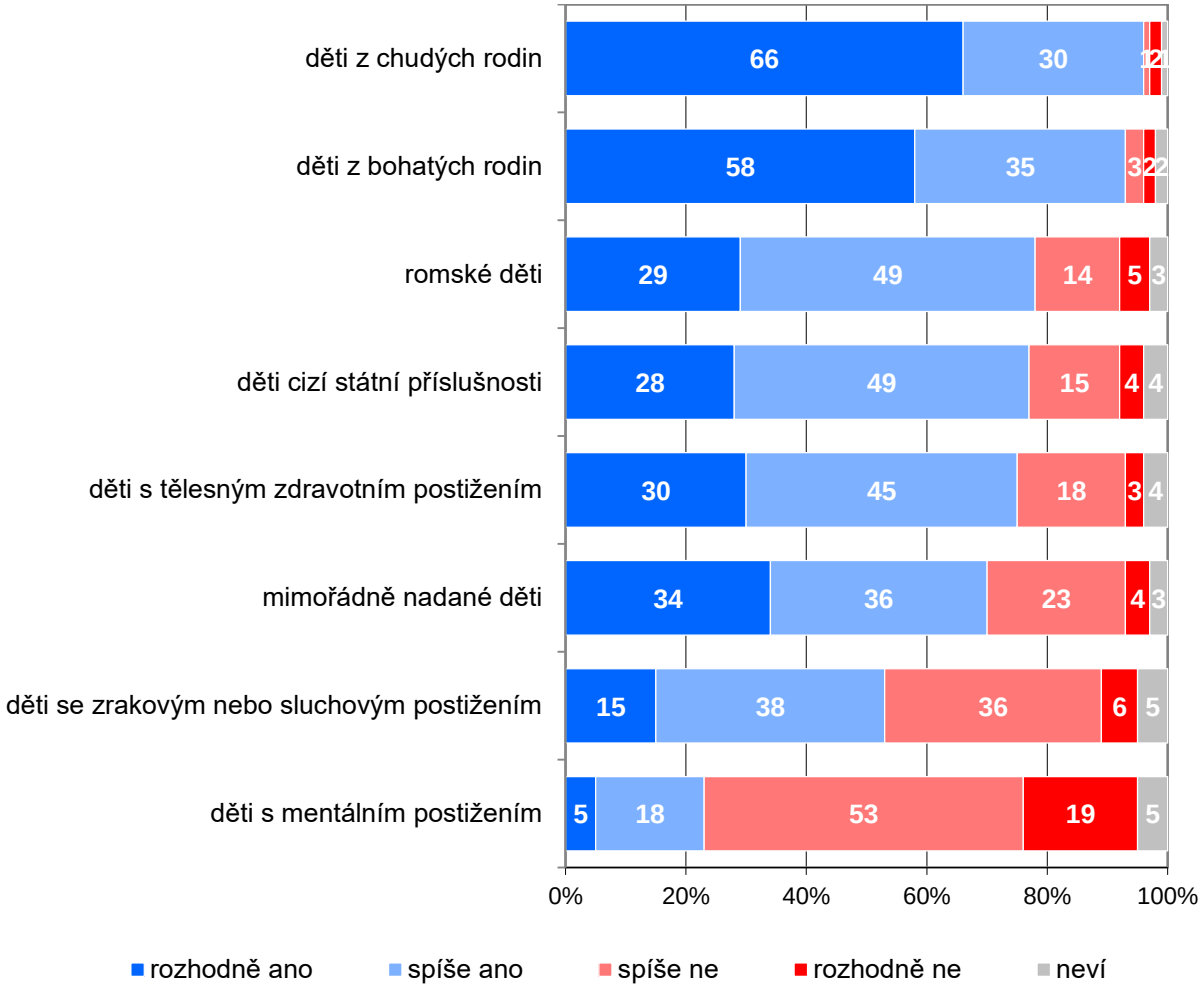

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 15. 8. 2025 – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Detailnější analýza dle sociodemografických charakteristik ukazuje, že postoje k začleňování specifických skupin dětí do běžných tříd se liší především podle věku, úrovně vzdělání, částečně podle pohlaví a také podle aktuální spokojenosti se životem.

S rostoucím věkem klesá podíl respondentů, kteří souhlasí se vzděláváním dětí s mentálním postižením v běžných třídách. Vzdělávání dětí se zrakovým/sluchovým postižením má nejvíce podpory (rozhodný souhlas) ve věkových skupinách 30–39 a 40–54 let.

Proti společnému vzdělávání dětí s tělesným zdravotním postižením se nejčastěji ze všech věkových skupin vyjádřili respondenti ve věku mezi 15-19 let (42 % proti, u vyšších věkových skupin se nesouhlas objevoval v intervalu 17 % až 22 %). Tato nejmladší skupina zároveň uvedla nejvíce odpovědí „nevím“ ze všech věkových skupin (13 % oproti 2 % až 4 % u ostatních skupin). Podobný vzorec pak vidíme i v názorech na společné vzdělávání romských dětí, dětí z chudých či bohatých rodin a také dětí s mimořádným nadáním v běžných třídách.

Se společným vzděláváním dětí s tělesným zdravotním postižením statisticky významně častěji souhlasí respondenti s vysokoškolským vzděláním, kteří také častěji než ostatní souhlasí se společným vzděláváním dětí cizí státní příslušnosti, romských dětí a dětí z bohatších rodin. Opačně je tomu ale u názoru na společné vzdělávání dětí s mentálním postižením, s nímž absolventi vysokých škol nesouhlasí signifikantně častěji oproti respondentům se středním a základním vzděláním.

Ženy jsou u všech dotazovaných skupin dětí zdrženlivější ve vyjadřování souhlasu se společným vzděláváním. Muži signifikantně častěji vyjadřují rozhodný souhlas se společným vzděláváním a to napříč skupinami.

Lidé, kteří jsou spokojeni se svým životem, častěji souhlasili se společným vzděláváním dětí se sluchovým/zrakovým postižením, dětí s cizí státní příslušností, romských dětí, dětí z bohatých rodin i mimořádně nadaných dětí v běžných třídách.

Graf 2 zachycuje rozložení odpovědí na baterii otázek týkajících se zavedených, případně navrhovaných opatření v oblasti školství. U většiny zkoumaných opatření převažuje podíl souhlasných odpovědí nad nesouhlasnými. Nejčastěji česká veřejnost souhlasí s povinným posledním rokem předškolní docházky, což je aktuálně uplatňováno. Pro toto opatření jsou více než čtyři pětiny (84 %), proti je desetina (10 %) respondentů. Výrazná většina českých občanů je také pro vyhrazení míst v mateřské škole pro každé dítě starší dvou let (72 %), pro jednotné přijímací zkoušky na maturitní obory (66 %), pro bezplatné předškolní vzdělávání (64 %), pro začleňování dětí se speciálními potřebami do běžných základních škol (56 %), pro společnou maturitu pro všechny střední školy (54 %) a pro možnost individuálního (domácího) vzdělávání na ZŠ (53 %). Podporu méně než dvou pětin obyvatel má povinná maturita z matematiky (38 % je pro, 57 % proti). Vůbec nejméně populárním opatřením je někdejší návrh ministra školství Mikuláše Beka z roku 2023 na prodloužení povinné školní docházky na 10 let (tj. zrušení deváté třídy na základní škole a zavedení povinného dvouletého studia na střední škole), které by podpořila třetina veřejnosti (33 %), naopak proti je 59 % veřejnosti (z toho 20 % rozhodně proti).

Graf 2: Postoje obyvatel České republiky k opatřením novely školského zákona (%)[1]

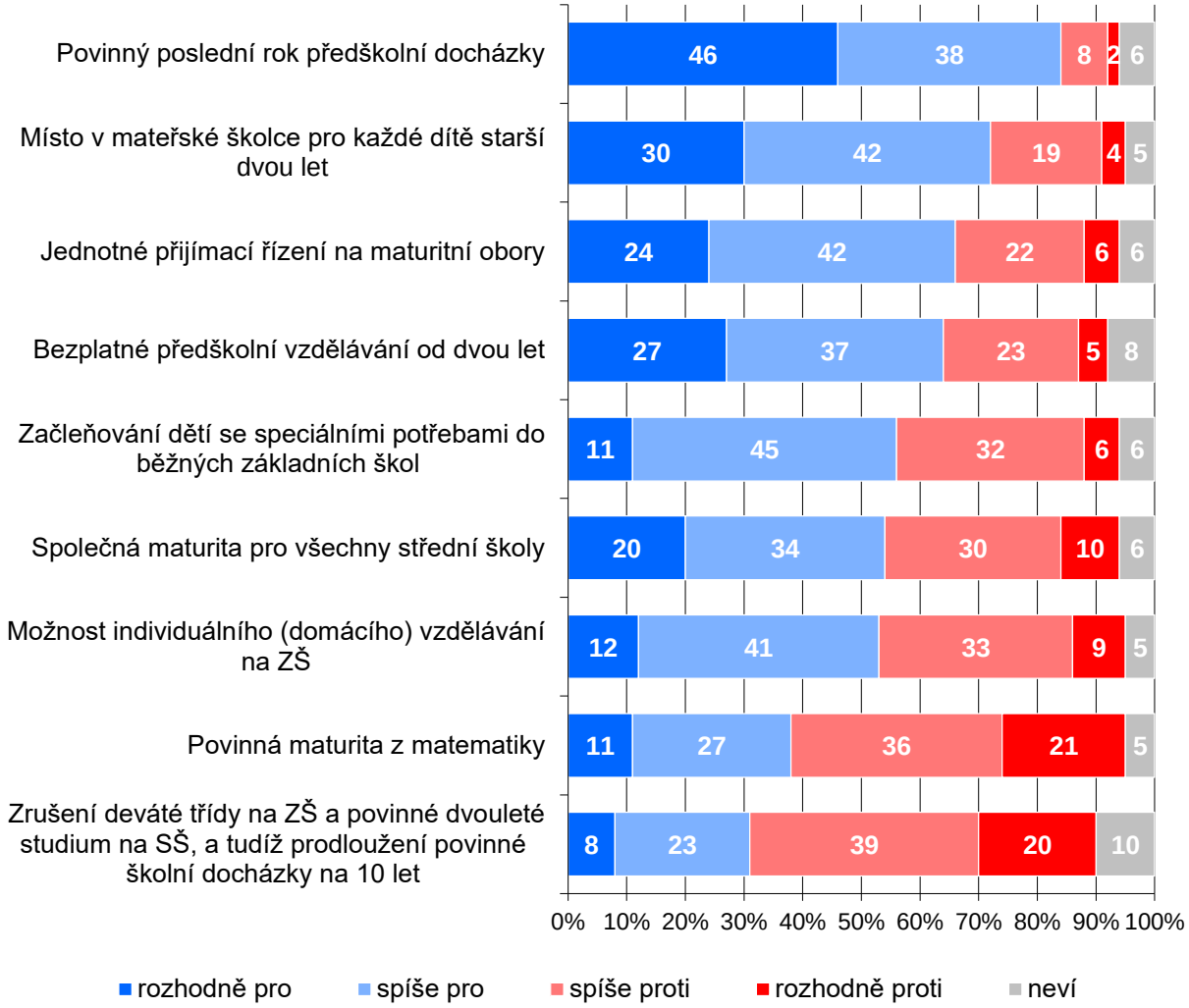

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně pro“ a „spíše pro“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 15. 8. 2025 – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Z hlediska sociodemografických znaků jsou názory na některá navrhovaná či zavedená opatření ve školství podmíněna pohlavím a věkem, část také dosaženým vzděláním.

Konkrétně ženy jsou výrazně méně často pro povinnou maturitu z matematiky (muži 51 % vs. ženy 26 % pro).

Povinnou maturitu z matematiky významně méně často podporují i dvě nejmladší věkové kategorie (15 až 19 let a 20 až 29 let), tedy ti, kteří mají věkově k tomuto tématu nejblíže. Zatímco pro její zavedení bylo jen 10 % respondentů ve věku od 15 do 19 let a 27 % ve věku 20 až 29 let, ve starších věkových kohortách se podíl souhlasných odpovědí pohyboval mezi 35 až 50 procenty. Nejstarší věkovou kohortou (65 +) jsou častěji preferované opatření sjednocující opatření, tedy společné maturity, jednotná přijímací řízení na maturitní obory a častěji také souhlasí s povinnou maturitou

[1] Znění otázky: „Co si myslíte o následujících opatřeních? Jste pro, nebo proti, aby byla uplatňována či zaváděna? a) Společná maturita pro všechny střední školy, b) bezplatné předškolní vzdělání od dvou let, c) místo v mateřské školce pro každé dítě starší dvou let, d) možnost individuálního (domácího) vzdělávání na ZŠ, e) povinná maturita z matematiky, f) centrální hodnocení maturitních testů, g) jednotné přijímací řízení na maturitní obory, h) zákaz možnosti propouštět učitele na tzv. letní prázdniny, i) začleňování dětí se speciálními potřebami do běžných základních škol, j) povinný poslední rok předškolní docházky, k) zrušení deváté třídy na základní škole a povinné dvouleté studium na škole střední, a tudíž prodloužení povinné školní docházky na 10 let.“ Varianty odpovědí: rozhodně pro, spíše pro, spíše proti, rozhodně proti.

z matematiky, částečně k těmto sjednocujícím opatřením můžeme přiřazovat i podporu povinného posledního roku předškolní docházky, která se zvyšuje s navyšujícím se věkem dotazované kohorty.

S jednotným přijímacím řízením na maturitní obory souhlasí významně častěji lidé s nižším než maturitním vzděláním a naopak s vyšším vzděláním se postupně navyšuje podíl občanů, kteří tento krok nepodporují.

Pro možnost individuálního (domácího) vzdělávání na ZŠ a jednotného přijímacího řízení na maturitní obory, jsou častěji lidé deklarující vyšší spokojenost se svým životem.

Výsledky otázky ohledně zřizování různých typů škol v rámci povinné školní docházky zachycuje graf 3. Vidíme, že u všech typů škol výrazně převažuje souhlas nad nesouhlasem. Nejvyšší podporu mají speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, když více než polovina (51 %) uvedla možnost „rozhodně ano“, více než třetina (36 %) „spíše ano“, 7 % „spíše ne“, a jen velmi malý podíl (1 %) dotázaných „rozhodně ne“. Zbývajících 5 % se k této otázce nedokázalo vyjádřit a zvolilo možnost „nevím“. Na druhém místě vidíme základní školy s rozšířenou výukou, které by rozhodně uvítalo 36 % rozhodně ano a 51 % spíše ano. U praktických škol pro děti s lehkým mentálním postižením uvedla více než třetina (35 %) dotazovaných „rozhodně ano“, polovina (50 %) „spíše ano“, desetina (10 %) „spíše ne“, minimum (1 %) „rozhodně ne“ a zbývající 4 % zvolila možnost „nevím“. Nižší, nicméně stále většinovou podporu, mají víceletá gymnázia, kdy necelá třetina (31 %) dotázaných uvedla, že mají být rozhodně zřizována, podle více než dvou pětin (43 %) „spíše ano“, možnost „spíše ne“ zvolilo 16 %, „rozhodně ne“ 3 % a „nevím“ 7 % dotázaných.

Graf 3: Mají být zřizovány v rámci povinné devítileté školní docházky tyto typy škol?[2]

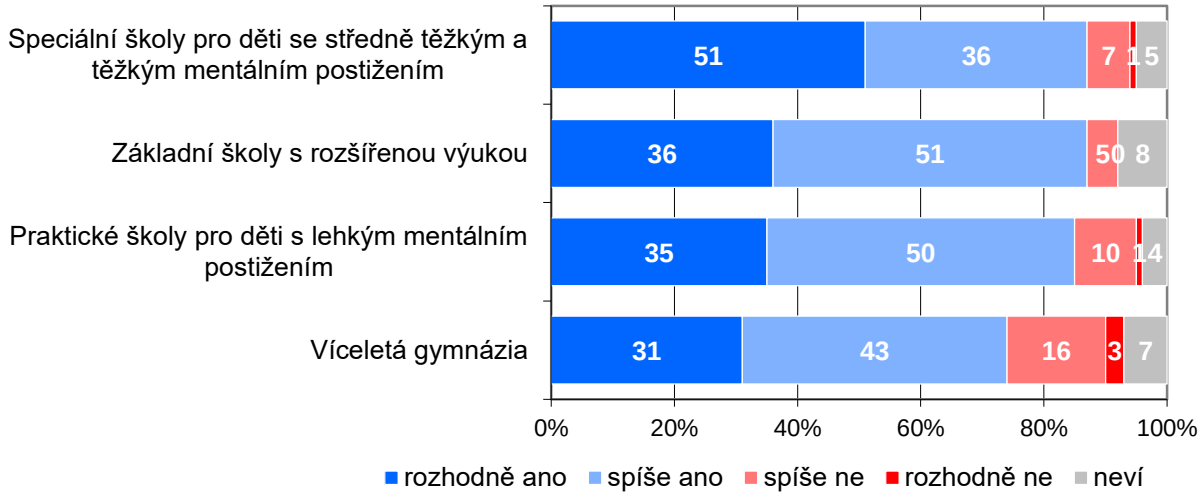

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 15. 8. 2025 – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Z hlediska pohlaví favorizují všechny typy dotazovaných škol o něco častěji ženy oproti mužům.

Rozdíly mezi věkovými kategoriemi nebyly v této otázce výrazné, pouze pro vytváření základních škol s rozšířenou výukou byli častěji lidé z věkových skupin 40-54, 55-64 a 65 + oproti mladším skupinám.

Lidé s vyšším vzděláním častěji než lidé se středním a základním vzděláním preferují zřizování víceletých gymnázií.

[2] Znění otázky: „Jste či nejste pro vytváření následujících typů škol v rámci devítileté povinné školní docházky? a) Víceletá gymnázia, b) základní školy s rozšířenou výukou, c) praktické školy pro děti s lehkým mentálním postižením, d) speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Lidé, spokojeni se svým životem, jsou častěji pro zřizování speciálních škol pro děti se středně těžkým a mentálním postižením a také pro zřizování základních škol s rozšířenou výukou a víceletých gymnázií.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	*Panel Naše společnost 25-08*
Realizátor:	*Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.*
Projekt:	*Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR*
Termín terénního šetření:	*15. 8. 2025 – 27. 8. 2025*
Výběr respondentů:	*Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr*
Strata:	*Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště*
Opora výběru:	*Registr sčítacích obvodů a budov*
Zdroj pro vážení dat:	*Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3.*
Zdroj dat pro kvótní výběr:	*Český statistický úřad*
Reprezentativita:	*Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let*
Počet dotázaných:	*1640*
Metoda sběru dat:	*Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI*
Výzkumný nástroj:	*Standardizovaný dotazník*
Otázky:	*OR_272, OR_271, OR_275*
Kód tiskové zprávy:	*or251001*
Zveřejněno dne:	*1. října 2025*
Zpracoval:	*Monika Kyselá*

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.